

Sygn. akt I Cz 229/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Teresa Zawistowska

Sędziowie: SO Aleksandra Ratkowska

SO Krzysztof Nowaczyński (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2013r. w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko dłużniczce M. N.

o nadanie klauzuli wykonalności

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 26 marca 2013r., sygn. akt I Co 508/13

postanawia:

- zmienić zaskarżone postanowienie i nadać klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w E.z dnia 31 lipca 2006r., sygn. akt (...), na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S.oraz zasądzić od dłużniczki M. N.na rzecz wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S.kwotę 133 zł (sto trzydzieści trzy złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- zasądzić od dłużniczki na rzecz wierzyciela kwotę 90 (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 26 marca 2013r. Sąd Rejonowy w Elblągu oddalił wniosek wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S.przeciwko M. N.o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym przez ten sąd w dniu 31 lipca 2006r., sygn. (...)

W uzasadnieniu wskazano, iż pierwotny wierzyciel (...)im. F. S.w G.przeniosła na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Luksemburgu przysługującą jej wierzytelność, a następnie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością L.przeniosła przedmiotową wierzytelność na rzecz wnioskodawcy. W ocenie Sądu Rejonowego przedłożone przez wnioskodawcę, poświadczone notarialnie, dwa oświadczenia, z których wynikało, iż osoby uprawnione do reprezentowania (...)im. F. S.w G., (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością L.oraz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S.potwierdziły okoliczność cesji przedmiotowej wierzytelności (najpierw ze (...) im. (...)w G.na (...) Sp. z o.o.w L., a następnie z (...) Sp. z o.o.w L. na rzecz wnioskodawcy) – nie mogły zostać poczytane, w

myśl art. 788 § 1 k.p.c., jako dokumenty, za pomocą których wnioskodawca wykazał fakt przejścia tych wierzytelności na jego rzecz. W ocenie Sądu dla pozytywnego rozstrzygnięcia przedmiotowego wniosku konieczne było przedłożenie przez niego umów, które wedle oświadczeń zawartych w wymienionych wypisach aktów notarialnych były podstawą kolejnych przejść uprawnień, gdyż sąd w takiej sprawie obligowany jest zbadać, czy nabywca jest rzeczywiście następcą prawnym wierzyciela wymienionego w tytule egzekucyjnym. Z dołączonych do wniosków odpisów aktów notarialnych wynika jedynie, że wskazane tam osoby stały się w kancelarii i złożyły oświadczenia woli w nich wymienione. Natomiast nie wynika z tych dokumentów, czy oświadczenia złożone przed notariuszem były zgodne z prawdą. W sprawie nie zachodziły też żadne szczególne okoliczności, które uniemożliwiałyby wnioskodawcy przedłożenie umów dokumentujących przelew wierzytelności.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wierzyciel, domagając się jego zmiany i uwzględnienia wniosku. W ocenie skarżącego Sąd Rejonowy dokonał błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania przepisu art. 788 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, iż dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę były niewystarczające do uwzględnienia wniosku. Skarżący wskazał, iż przejście wierzytelności – najpierw ze (...) im. (...)w G.na (...) Sp. z o.o.w L., a następnie z (...) Sp. z o.o.w L. na rzecz wnioskodawcy – zostało wykazane za pomocą oświadczeń złożonych w formie aktu notarialnego, a Sąd dokonał nielogicznej konstatacji, iż oświadczenia te nie mogły zostać uznane za dokumenty urzędowe, zwłaszcza mając na uwadze treść art. 2 ust 2 Prawa o notariacie. Przedmiotowe oświadczenia bez wątpienia wykazują przejście uprawnień z dotychczasowego na nowego wierzyciela, wobec czego zachodziły podstawy do uwzględnienia wniosku na podstawie art. 788 § 1 k.p.c., tym bardziej, że w ramach badania przedmiotowego sąd ocenia przedłożony dokument jedynie pod względem formalnym, nie bada zaś, czy do przejścia uprawnień rzeczywiście doszło.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpatrywanej sprawie skarżący domagał się nadania na jego rzecz klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w trybie przepisu art. 788 k.p.c. Na gruncie omawianej regulacji jedyną i podstawową zarazem przesłanką warunkującą nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, z zaznaczeniem przejścia uprawnień z dotychczasowego na nowego wierzyciela, jest wykazanie i udokumentowanie faktu przejścia owych uprawnień za pomocą ściśle określonych środków dowodowych, którymi są dokumenty urzędowe lub prywatne z podpisami urzędowo poświadczonymi.

W doktrynie i orzecznictwie zagadnienie, w jaki sposób przejście uprawnień lub obowiązków powinno być ujęte w dokumencie, by uznać go za podstawę do nadania klauzuli w drodze przewidzianej w art. 788 § 1 k.p.c., ogranicza się do wniosku, że dokument taki powinien umożliwiać stwierdzenie, że przejście rzeczywiście nastąpiło. Decyduje zatem każdorazowo treść konkretnego, poddawanego ocenie dokumentu, przy czym ocena ta powinna być prowadzona przy zachowaniu reguł wykładni, uwzględniać więc powinna także okoliczności powstania dokumentu i uwarunkowania, w jakich funkcjonuje podmiot, który go wystawił (por.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2007 r., III CZP 101/07, system Lex 319931).

Wskazać wobec tego trzeba, że dla wykazania przejścia uprawnień skarżący dołączył do wniosku poświadczony za zgodność z oryginałem przez reprezentującego go adwokata odpis aktu notarialnego, zawierającego oświadczenie, w którym (...) im. (...)z siedzibą w (...) sp. z o.o.z siedzibą w L.potwierdziły, że w dniu 26 marca 2012 r. na podstawie umowy przelewu wierzytelności, w treści nadanej aneksem nr (...)z dnia 9 sierpnia 2012 r., (...)dokonała przelewu wierzytelności określonych w załączniku do umowy na rzecz (...), a (...)ten przelew przyjęła. Nadto do wniosku dołączono poświadczony za zgodność z oryginałem przez reprezentującego go adwokata odpis aktu notarialnego, zawierającego oświadczenie, w którym (...) sp. z o.o.z siedzibą w L.i (...) sp. z o.o.z siedzibą w S.potwierdziły, że w dniu 26 marca 2012 r. na podstawie umowy dotyczącej obsługi wierzytelności, w treści nadanej aneksem nr (...)z dnia 9 sierpnia 2012 r., (...)dokonała powierniczego przelewu wierzytelności określonych w załączniku do umowy na rzecz A.a A. ten przelew przyjęła.

Nie ulega wątpliwości, że akt notarialny jest dokumentem urzędowym w rozumieniu 244 § 1 k.p.c., a tym samym w rozumieniu 788 § 1 k.p.c. Zgodnie bowiem z art. 2 § 2 ustawy - Prawo o notariacie, czynności notariusza dokonane zgodnie z prawem „mają charakter dokumentów urzędowych”, a zatem należy je uznać za dokumenty urzędowe. Z treści art. 244 k.p.c. w związku z art. 252 k.p.c. wynika, że dokumenty urzędowe korzystają z dwóch domniemań prawnych, tj. z domniemania autentyczności (dokument pochodzi od osoby lub organu wskazanego jako jego wystawca, a zatem, że nie jest on sfalszowany) oraz z domniemania zgodności z prawdą (zaświadcza on prawdziwy stan rzeczy). Obydwa te domniemania należą do grupy domniemań wzruszalnych (podważalnych, obalalnych - por. art. 252 i 253). Domniemanie zgodności z prawdą jest niekiedy nazywane błędnie domniemaniem prawdziwości. Domniemanie to z natury rzeczy występuje jedynie przy dokumentach typu sprawozdawczego, czyli dokumentach informujących, zwanych także dokumentami narratywnymi. Jedynie bowiem w dokumentach sprawozdawczych, tj. w dokumentach zawierających oświadczenia wiedzy (np. raporty, sprawozdania, zaświadczenia, poświadczenia, protokoły, pokwitowania, decyzje administracyjne deklaratywne, notatki urzędowe) występuje problem, czy dokumenty te przedstawiają stan rzeczy zgodny ze stanem rzeczywistym. W dokumentach typu konstytutywnego (sprawczych, stanowiących, rozporządzających, skutkujących, działających), tj. w dokumentach zawierających oświadczenia woli, nie może powstać problem ewentualnej zgodności lub niezgodności z prawdziwym stanem rzeczy, gdyż dokumenty te wyrażają, czyli ucieleśniają (inkorporują) oświadczenia woli stron, a same oświadczenia woli nie mogą być „prawdziwe” lub „nieprawdziwe”, mogą jedynie być ważne lub nieważne oraz skuteczne lub bezskuteczne. Z tych przyczyn domniemanie zgodności treści dokumentu urzędowego z prawdą statuowane w art. 244 § 1 k.p.c. dotyczy wyłącznie dokumentów urzędowych sprawozdawczych (narratywnych). Domniemanie to może być obalane wszelkimi środkami dowodowymi (por.: Krzysztof Knoppek, Komentarz do art. 244 Kodeksu postępowania cywilnego, system Lex).

Dołączone zatem przez wierzyciela do wniosku dokumenty są niewątpliwie dokumentami urzędowymi o charakterze sprawozdawczym, albowiem zawierają oświadczenie wiedzy, że na mocy zawartej umowy strony dokonały przelewu wierzytelności. Oświadczenia te zostały złożone przez obie strony zawartych umów o przelewie wierzytelności. Wobec tego z takimi dokumentami urzędowymi – jak wyjaśniono wyżej - wiąże się domniemanie prawdziwości, które czyni z tych dokumentów podstawowy środek dowodowy również w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień. Dlatego na podstawie tych dokumentów, w ramach kontroli formalnej dokonywanej przez Sąd w postępowaniu z art. 788 k.p.c., można więc było ustalić, że przejście uprawnień nastąpiło (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 21 maja 2012r., I ACz 881/12, system LEX nr 1171336).

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy podzielił stanowisko skarżącego, że dołączając opisane wyżej dokumenty spełnił on wymóg określony w art. 788 § 1 k.p.c., a mianowicie wykazał dokumentem urzędowym, że doszło do przejścia uprawnień ze (...) im. (...)z siedzibą w G.na z (...) sp. z o.o.z siedzibą w L.a następnie z (...) sp. z o.o.z siedzibą w L.na (...) sp. z o.o.z siedzibą w S..

Dlatego też Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., na mocy art. 788 § 1 k.p.c., orzekł jak w pkt 1 postanowienia.

O kosztach postępowania za pierwszą instancję orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i § 11 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1348, ze zm.). O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i § 11 ust. 1 pkt 13 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 wymienionego wyżej rozporządzenia.